

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
În America pe an 3 dolari.

iese odată în săptămâna

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică

Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Românii din Brazilia

Ce-au ajuns bieții Români cari, cu gândul la mai bine, și-au părăsit țara și s'au dus să facă averi în America de Miazăzi.

Povestirea unui emigrat întors în țară.

Era în 1922, — când emigrarea în America era foarte grea din pricina condițiilor ce trebuia să le întrunești. Cum eram nemulțumit de starea de lucruri din țară, m'am lăsat amăgit de niște agenți fără suflet și, împreună cu alte familii din jud. Arad, ne-am hotărât să plecăm în Brazilia. Mi-am vândut casa și atelierul și am plecat.

Nutream multe speranțe, ca oricare neștiutor, care a crezut poveștile agenților. Era vorba de munți de aur și argint, și de o soartă strălucită ce ne aștepta. Trezirea însă n'a întârziat. Cu cât a venit mai repede, cu atât a fost mai amară. După un drum obositor și îndelungat, am debarcat în portul San Paolo din Brazilia.

Aici ne-am izbit, întâiaoară, de înfiorătoare realitate... În port ne așteptau zeci de sute de emigranți sosiți înaintea noastră, cu trupurile acoperite de zdrențe și de răni vinete și roșii, de a căror pricină nu ne-am putut dumiri.

Acești nenorociți așteptau acolo de săptămâni, fără de lucru și fără hrană... Se hrăneau numai cu ceea ce căpătau prin cerșit dela noii veniți...

Am dat ce aveam pentru chiria locuințelor pe câte 3 și 6 luni... Și pe bani mulți, locuiam în niște bordeie. Sobă nu este, nu se cunoaște pe acolo. Nu puteam pregăti nici un fel de mâncare. Câștigul nostru era așa de mic, încât foamea ne mistuia zi cu zi. Și uneori proprietarii englezi nici salariile acestea nu ni-le plăteau. Dacă cutezam să le cerem, cunoșteam numai decât obiceiurile pământului, între cari obiceiul era cel mai ușor de îndurat...

Abia atunci am înțeles și crezut ce ne-au spus nenorociții pe cari i-am întâlnit în portul San Paolo...

Nu de mult, bieții emigranți au trecut printr'o altă crudă încercare. Foarte mulți adunau bani de ani de zile, ca să poată cumpăra un bilet de vapor până în țară. Și pentru că nu aveau unde să-i depună, i-au încredințat consulatului român.

Intr'o zi au primit vestea, care pentru ei era o adevărată nenorocire, că un funcționar al consulatului a dispărut împreună cu banii.

Știrea a fost mai crudă decât o condamnare la moarte. Stinși de foame, cu ochii plini de lacrimi nenorociții s'au adresat zadarnic atât consulatului român cât și guvernului brazilian. Nu s'a făcut nimic pentru ei. Acum sunt condamnați să mai rămână în iadul acela unde-și blastamă soarta care i-a ursit să plece atât de departe, de pe pământul unde s'au născut.

Frânți de oboseală și secătuiți de puteri își târăsc trupurile ca pe o povară, prin porturi, privind cu desnadejde la cuprinsul fără sfârșit al valurilor și călăuzindu-și dorurile departe... către pământurile de unde încă mai nădăduiesc mântuirea lor. Vestea că la Rio de Janeiro au venit doi deputați români, le-au luminat sufletele pentru o clipă. Dacă s'ar ști în țară, cu câtă umilință așteaptă emigranții români un semn, o mână miloasă care să se întindă spre ei și să-i aducă înapoi în țară, din iadul Braziliei!

Dar mâna întârzie și ei asvârliți, asemenea unor zdrențe omenesti, își vor găsi sfârșitul pe acolo, stingându-se cu dorul numai să-si mai vadă odată țara, care cu toată vitregia ei, le-a rămas cea mai scumpă din toate țările colindate de ei.

Ce spune despre aceiași nenorociți un senator român, care i-ai văzut la fața locului

D. I. Răducanu profesor și senator al partidului național-tărănesc, a făcut parte din delegația de parlamentari, care s'a dus în Brazilia la congresul de acolo, al parlamentarilor din toată lumea.

„Există o singură legătură foarte dureroasă între țara noastră și Brazilia, spune d. Răducanu: exportul »mănei de lucru«, din România.

Intr'un singur stat din Brazilia, în San-Paulo, trăiesc o viață mai rea decât a negrilor, țărani români de origine din Basarabia și Ardeal.

Mulți dintre ei mor cu zilele, ducând o viață de înfometare. Alții sunt cerșitori. Statul român n'a făcut nimic pentru ei!

Acești nenorociți, după ce au fost exploatați la plecarea din țară (afacerea pașapoartelor), în loc să găsească un sprijin din partea statului român, au fost prădați până și acolo de cei însărcinați de țara noastră, să ne reprezinte interesele. 1800 de inși dintre ei, au fost prădați de sumele depuse la consulatul român din San-Paulo chiar de către secretarul consulatului, care a dispărut cu banii nenorocitor de emigrați, bani din cari aproape trei sferturi de milion fusese adunați ca taxe.

La noi nu s'a știut nimic.

Pentru repatrierea lor, care, sunt sigur, nu va însemna o grea sarcină pentru stat, toți oamenii de omenie trebuie să-și dea mâinile!»

Ziua nașterii M. S. Reginei Maria.

Sâmbăta trecută a fost ziua nașterii M. S. Reginei văduve Maria. Cu acest prilej s'a ținut în catedrala din Blaj o slujbă religioasă cu doxologia cea mare, la care au luat parte autoritățile din Blaj.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Niculae Hanches din Ghimeșșiget a dăruit 1000 (una mie) lei pentru Orfelinatul din Blaj, în loc de cunună pe sicriul soției sale Ana născută Pădureanu din Ponorel. Acelaș credincios a mai dăruit, tot cu ocazia acesta 1000 (una mie, lei și pentru biserica din Ghimeșșiget cu acelaș scop. Fapta bună se laudă de sine.

Ce bine ar fi, dacă credincioșii noștri, în loc să cheltuiască mii și chiar zeci de mii de lei pe pomeni, pe cari le mănâncă de regulă oameni cu stare bună, i-ar da pentru scopuri de binefaceri, la Orfelinat, pentru zidirea vreunei biserici, vreunei școli folositoare, ori pentru alte lucruri bune.

Moartea fratelui Regelui Ferdinand. Zilele trecute a murit pe neașteptate, lovit de gută, principele Wilhelm de Hohenzollern, fratele ficirtatului Rege Ferdinand, care a luat parte și la înmormântarea Regelui nostru. Curtea regală română a trimis pe dl Mocsomyi și pe dl locotenent colonel Scheletti, cari au reprezentat pe Majestatea Sa Regina și pe Înalta Regentă la înmormântare.

Lemne din pădurile statului în cinste, pentru zidirea de școli nouă. Ministerul instrucțiunii a hotărât, că lemnele de lipsă pentru zidirea de școli nouă le va da din pădurile statului, în cinste. Tăierea lemnelor în pădure o va face comitetul școlar. Toate prefecturile de județe vor înainta până cel mai târziu la 15 Noembrie — rugărilor pentru lemnele de lipsă.

Apostolul Duminicii.

Duminea XXVII. după Rusalii. — Efeseni 5, 8—19.

Duminea în 13 Noemvrie ar fi să se cetească apostolul XXII. după Rusalii, dar fiindcă acela s'a cetit deja odată în 18 Septemvrie, la Duminea după Înălțarea sfintei Cruci, talmăcesc acumina apostolul Duminicii XXVI, care anul acesta nu se cetește, se va ceti în schimb în alți ani.

Cetitorii noștri vor putea să-și cumpere, cu bani puțini, talmăcirea tuturor apostolilor din Duminecile de peste an, așa că oricând vor merge la biserică vor putea înțelege apostolii dela rând. Ceice doresc să aibă această carte folositoare și de mare preț, să o ceară din bună vreme dela celce scrie aceste șire.

Fraților, ca fiii luminei umblați, — căci roada spiritului este întru toată bunătatea, și dreptatea, și adevărul, — căutând ce este bine și plăcut lui Dumnezeu.

Prin sfântul Botez creștinii devin din fiii întunerecului fiii luminei. Fiind însă creștinii preste tot, aici Efesenii, fiii luminei, să și umble ca fiii luminei, adecă să fie pătrunși de lumina dumnezească de care s'au apropiat prin sf. Botez, ca să poată fi pildă vie și altora, și gata de-a împraștia întunerecul păgânismului. In forma aceasta vor căuta să facă numai ceea ce este plăcut lui Dumnezeu.

Cuvintele: căci roada Spiritului este întru toată bunătatea, dreptatea, și adevărul înseamnă: încălzii și luminați de darul Spiritului Sfânt voi aduceți tot felul de roade bune, și anume: bunătate, dreptate și adevăr.

Și să nu vă amestecați cu faptele cele fără de roadă ale întunere-

cului, ci mai vărtos să le defăimați; căci cele ce fac ei întru ascuns, rușina este a le și grăi.

Sub întunerec aici se înțelege păgânismul. Faptele păgânismului sunt fără de roadă, fiindcă faptele lor aduc moartea sufletului. Păgânii trăiau în așa fărădelegi mari pe vremea aceea, încât sfântului Pavel li este rușina a și spune ce făceau ei. Nu e mirare apoi, că cere dela Efeseni, ca aceste fapte să le defaime.

Și toate celece se osândesc, de lumină se arată, căci tot ce se arată lumină este.

Voi aveți datorința de a dovedi răutatea faptelor întunerecului și de a le osândi. Prin aceasta le faceți un bine foarte mare păgânilor. Ei vor vedea adecă toată răutatea faptelor proprii și astfel se vor umplea de părere de rău și vor începe a fi și ei lumină. Căci tot ce scoate lumina la arătare, lumină este. Lumina darului nu numai că va împraștia întunerecul, ci se va și așeza în locul lui.

Pentru aceea sice: „Deșteaptă-te celce dormi, și te scoală din morți, și te va învia Hristos“.

Pentru întărirea celor spuse mai înainte apostolul aduce și o dovadă din sfânta Scriptură, dar că din care parte a Scripturii, nu s'a putut dovedi până în ziua de astăzi, se vede că partea aceea din Scriptură s'a pierdut.

Înțelesul acestor vorbe din Sfânta Scriptură este: Păgânilor, voi cari stați în umbra morții și durmiți, sculați-vă, și atunci Hristos vă va lumina.

Apoi începe să le dea sf. Pavel câteva sfaturi practice:

Socotiți drept aceea cu băgare de seamă să umblați, nu ca niște neînțelepți, ci ca înțelepți, răscumprând vremea, căci zilele sunt rele.

Neînțelepți sunt creștinii cari nu trăiesc conform credinței, iar înțelepți sunt aceia cari trăiesc conform credinței, impli-

nind toate poruncile Domnului și nepierzând vremea lui Dumnezeu, cu atât mai ales că zilele sunt rele, primejdiile multe, și omul foarte ușor își poate pierde fericirea veșnică, dacă nu bagă de seamă.

Drept aceea nu fiți nepricepuți, ci cunoașteți care este voia lui Dumnezeu.

Fiind zilele rele și prilejul de a păcătui foarte apropiat, nu fiți nepricepuți și neprevăzători în vorbele voastre, ci dați-vă toată silința să cunoașteți și să împlineți voia lui Dumnezeu.

Și nu vă îmbătați de vin, întru care este curviea, ci vă umpleți de Spiritul, vorbind între voi în psalmi, și în laude, și în cântări spirituale, laudând și cântând din inimile voastre Domnului.

In loc să vă umpleți cu vin și să vă îmbătați și apoi să păcătuiți prin curvie, mai bine umpleți-vă de Spiritul Sfânt, adecă de har și de toate bunătățile cele sufletești. Psalmii sunt niște cântece cari se cântă cu un fel de diplă numită chitară. Laudele sunt cântări de laudă aduse lui Dumnezeu.

* * *

Dacă vom privi mai de aproape cuvintele din urmă ale sfântului Pavel, vom observa că aici li îndemna pe Efeseni să vorbească între ei în psalmi și în laude și în cântări spirituale.

Sfântul Pavel știa adecă despre obiceiurile păgânilor, cari aveau sărbătoarea zeului Bacchus, zeul vinului și al desfrâului, la care sărbătoare păgânii se îmbătau și apoi săvârșeau păcatele curviei. Pe creștini chiar de aceea li oprește dela petrecerile acestea fărădelege, dar le recomandă să-și petreacă în cântece, preamărind pe Dumnezeu.

Creștinii cei vechi așa au și făcut. Ei își petreceau împreună, cântând cântece religioase și anume atât cu gura cât și cu tot felul de instrumente muzicale. La prânzurile lor, numite agape, ei își petre-

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Cântecul cununii

Când se adună fetele la casa miresei și se împletește cununa.

Joi florile le culeg,
Vinerea mi-le aleg,
Sâmbătă cunună-mi fac,
Duminea — o pui pe cap.

— Cununiță draga mea,
De-aș ști că te fac spre bine
Te-aș tot face până mâne;
Să știu că te fac spre rău
Te-aș arunca ntr'un păraul
Trecă apa peste tine
Sufletul să-mi meargă n bine,
Noroiful te noroiască
Sufletul să-mi hodinească.

Așa-i rândul fetelor
Ca și rândul merelor:
Până-s mere mărunțele
Stau în sus pe crengurele;
Însă dacă se măresc
Pică jos și putrezesc
Nimănu-i nu trebuiesc...!

Dragile mele surori
Grijiți și de-a mele flori,
Le săpați și le pliviți
Și n pâlării le tocniți,
Floricea de măr domnesc,
Că mie nu-mi trebuesc.
Oă până mi-au trebuit
Le-am săpat și le-am plivit.

Creșteți flori cât gardurile
Ș'astupați pârլazurile,
Creșteți flori și înfloriți:
Mie nu-mi mai trebuți...!
Din Ciugudul de jos.

POVESTE.

A fost odată, când a fost; că dacă n'ar fi fost, nu s'ar povesti.

Noi nu suntem de pe când poveștile, ci suntem mai dincoace cu vro două-trei zile: de pe când se potcovia purecele cu nouă-zeci și nouă de oca de fier la un picior și tot i se părea că-i ușor.

Cică era odată un om înșurat, și omul acela trăia la un loc cu soacră-sa. Nevasta lui, care avea copil de țâță, era cam proastă; dar și soacră-sa nu era tocmai hătră. — Intru una din zile, omul nostru iese de-acasă după trebi, ca fiecare om. Nevasta lui, după ce-și scaldă copilul, îl înfășă și-i dete țâță, îl puse în albie lângă sobă, căci era iarnă; apoi îl

legă și-l desmerdă, până ce-l adormi. După ce-l adormi, stătu ea pe gânduri, ș'apoi începu a se boci, cât îi lua gura: Auliol copilașul meu, copilașul meu!

Mama ei, care torcea după horn, cuprinsă de spaimă, svârli fusul din mână și furca din brău cât colo, și sărind fără sine, o întrebă cu spaimă:

— Ce ai, draga mamei, ce-ți este?!

— Mamă, mamă! copilul meu are să moară.

— Când și cum?

— Iată cum: vezi drobul cel de sare pe horn?

— Il văd. Și?!

— De s'a sui măța, are să-l trântescă drept în capul copilului, și să mi-l omoare!

— Vai de mine și de mine, că bine zici fata mea; se vede că i s'au sfârșit mititelului zilele!

Și cu ochii pironiți la drobul de sare de pe horn și cu mâinile încleștate, de parcă le legase cineva, începură a-l boci amândouă, ca niște smintite, de clocotia casa. Pe când se slujiau ele, cum vă spun, numai iacă și tatăl copilului intră pe ușă, flămând și năcăjit, ca vai de el.

— Ce este? Ce v'a găsit, nebunelor?

Atunci ele, viindu-și puțin în sine, începură a-și șterge lacrimile și a-i povesti cu mare jale despre întâmplarea neîntâmplată... Omul, după ce le ascultă, zise cu mirare:

ceau în forma aceasta, și erau pururea veseli și voioși.

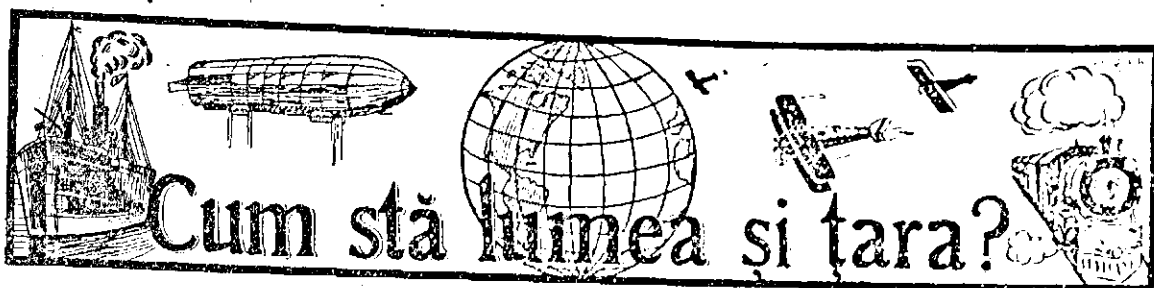
Așadar religia creștină nu trebuie pricepută ca o religie a durerii, a abdicării de tot ce este frumos și bun în lumea aceasta, ci ca pe o religie a bucuriei, a veseliei cinștite și a fericirii. Și aievea așa și este. Pentru că nu este om în lume mai fericit decât creștinul care-și împlinește datorințele sale. Iar religia creștină nu este religia durerii, ci a fericirii și a bucuriei. IULIU MAIOR.

Cum se făcea logodna în vremurile vechi?

Azi logodna se face prin schimbarea inelelor. Oamenii din vremurile celea vechi nu știau despre inele. Când însă doi tineri erau înțeleși de a împărți pentru toată viața bucuriile și năcazurile, jurau pe o piatră. Anume afară în câmp, era o piatră mare, de înălțimea unui om. În aceasta piatră era o gaură mare în care intra mâna. Cei doi tineri mergeau la aceasta piatră, și unul pe deoparte celalalt pe de altă parte, își vârău mâna dreaptă în gaură adevărată și dau mâna prin gaură și jurau că vor trăi toată viața nedespărțiți. Prin aceasta logodnă se socotia făcută.

Până la ce vârstă poate omul învăța. Un profesor învățat din America a cercetat mai mulți oameni bătrâni să vadă cum pot învăța și a aflat, că omul poate învăța și la bătrânețe și încă mai repede decât copiii și chiar așa de bine ca și tinerii de douăzeci ani. La bătrânețe omul poate învăța și știință și socoteli și limbi străine. Învățatul american însă n'a știut zicala românească, că „Omul învăță cât trăiește”, căci altfel nu-și bătea capul să găsească până la ce vârstă poate omul învăța.

Femei-ofițeri în armata roșie. În armata roșie a bolșevicilor din Rusia sunt 72 femei ofițeri, cari, după cum raportează comisarul poporului Worossylow, sunt vrednice de toată lauda pentru felul cum își fac datorințele. Unele dintre ele ocupă posturi foarte înalte.

Arestarea fostului ministru Manoilescu desbătută în Parlament

Ce-a declarat d. Brătianu, președintele guvernului, și conducătorii opoziției.

Am arătat și noi în numărul trecut al gazetei noastre cum a fost arestat de poliție fostul ministru averescan Manoilescu și cum a fost dus la temnița militară dela Jilava, pentru niște scrisori cu cari se întorcea din străinătate. În jurul acestei arestări s'a făcut mare valvă la București și ea a fost dusă și în fața Parlamentului, atât în adunarea deputaților, cât și în cea a bătrânilor (senatorilor).

Această dezbateră s'a făcut în ziua de Joi, 27 Octombrie. Și fiindcă se vorbește atâta despre lucrul acesta, îl arătăm și noi cetitorilor noștri, așa precum l-au tipărit, din cuvânt în cuvânt, gazetele dela București.

În pomenita ședință a Camerei cel dintâi s'a ridicat la cuvânt d. prim-ministru Brătianu și a spus celea ce urmează:

Declarația dlui Brătianu.

„În urma descoperirilor cu privire la acțiunea împotriva purtătorului coroanei, a ordinii de stat, și a liniștii publice, autoritățile în drept au pus sub urmărire pe cei cari s'au făcut vinovați de această procedură (aplauze).

Multe și felurite sunt chestiunile asupra

cărora se deosebesc părerile și cari fac obiectul disensiunilor și luptelor politice într'un stat constituțional, dar nu este admisibil ca asemenea lupte să atace însăși ființa Statului și a temelurilor sale. Unitatea națională, integritatea teritorială, coroana, constituiesc un patrimoniu de cari generațiile se bucură, dar de existența cărora ele nu pot dispune.

Cine încearcă desființarea sau schimbarea lor este un inamic al Statului și se va zdrobi de neclintita noastră hotărâre (lungi aplauze).

Este inamic al Statului, cine năzuește prin orice mijloace să ia Coroana de pe capul suveranului legitim, căruia ea, potrivit Constituției, îi revine prin grația lui Dumnezeu și voința națională, din clipa când, după hotărârea regelui Ferdinand, s'a luat act, cu îndeplinirea tuturor formelor legale, de renunțarea la tron, „după singura voință și complet conștient de fapta sa”, — cum însuși a declarat cel care până atunci fusese principe moștenitor.

Cei de față la Consiliul de coroană, unde au fost toți fruntași partidului nu vor uita emoțiunea dureroasă a părintelui, dar încă mai puțin patriotismul neșovăit al suveranului, cu care regele întregitor de neam, stăpânit de grija exclusivă a viitorului poporului său, a declarat: „Craca putredă a dinastiei trebuie îndepărtată, pentru ca pomul să rămână sănătos”.

Următor acestei hotărâri, conform princi-

Încă un tont, zise drumețul în sine, și plecă.

Și mergând el tot înainte, peste câțiva timp, ajunse într'un sat și din întâmplare se opri la casa unui om. Omul de gazdă fiind rotariu, își lucruse un car și-l înjghebase în casă, în toată întregimea lui; ș'acum voind să-l scoată afară, trăgea de proțap cu toată puterea, dar carul nu eșia. Știți pentru ce? — Așa: ușile erau mai stănte decât carul. Rotariu voia acum să taie ușorii, spre a scoate carul. Noroc însă că drumețul l-a învățat să-l desfacă în toate părțile lui, să le scoată pe rând afară, ș'apoi iarăși să-l înjghebe la loc.

— Foarte mulțumesc, om bun, zise gazda; bine m'ai învățat. Ia uită-te dumneț! Era să dăram bunătate de casă din pricina carului...

De aici drumețul nostru mai numărând un nătrău, merse tot înainte, până ce ajunse iarăși la o casă. Acolo ce să vadă? Un om c'un țâpoi în mână voia să arunce niște nuci din tindă în pod.

Din ce în ce, dau peste dobitoci, zise drumețul în sine.

— Da ce te frământă așa, om bun?

— Ia vreau să svărl niște nuci în pod și țâpoiul acesta, bată-l scârba să-l bată, nu-i nici de-o treabă...

— Că degeaba te trudești, nene! Poți să-l blastămi cât l-ei blastăma, habar n'ar țâpoiul de scârba. Ai un oboroc?

— Da cum să n'am.

— Pune nucile într'insul, ie-l pe umăr și sue-le frumuseț în pod; țâpoiul e pentru paie și fân, iar nu pentru nuci.

Omul ascultă și treaba se făcu îndată.

Drumețul nu zăbovi nici aici mult, ci pleacă mai numărând și alt neghiob.

Apoi de aici merse mai departe, până ce ajunse ca să mai vadă aiurea și altă năzbătie (la care nu se putu opri de răs). Un om legase o vacă cu funia de gât și suindu-se pe-o șură, unde avea aruncat o leacă de fân, trăgea din rășputeri de funie, să urce vaca pe șură. Vaca trăgea cumplit, și el nu mai putea de ostenit.

— Măi omuie! zise drumețul, făcându-și cruce; dar ce vrei să faci?

— Ce să fac, mă întrebi? Da nu vezi?

— Ba văd, numai nu pricep.

— Ia hăramul ista, e hămisit de foame și nu vre nici în ruptul capului să vie după mine, sus pe această șură, să mănânce fân...

— Stăi puțin, creștine, că spânzuri vaca! Ia fânul și-l dă jos la vacă!

— Da, nu s'a irosi?...

— Nu fii scump la țărâțe și ești la fână.

Atunci omul ascultă și vaca scăpă cu viață.

— Bine m'ai învățat, om bun! Pentr'un lucru de nimica, era cât pe ce să-mi gătui vaca!

Așa, drumețul nostru mirându-se și de această mare prostie, zise în sine: „Măta tot s'ar fi putut întâmpla să deie drobul de sare

Bre! mulți proști am văzut eu, în viața mea, dar ca voi n'am mai văzut. Măă... duc în toată lumea! Și de-oiu găsi mai proști decât voi, m'oiu mai întoarce acasă; iară de nu, ba...

Așa zicând, oftă din greu, ieși din casă, fără să-și iee ziua bună, și plecă supărat și amărit ca vai de om!

Și mergând el bezmetic, fără să știe unde se duce, după o bucată de vreme, oprindu-se într'un loc, i se întâmplă iar să vadă ceva, ce nu mai văzuse: un om ținea puțin un oboroc deșert cu gura spre soare, apoi răpede-l înșfăca și intra cu dânsul într'un bordeiu; pe urmă iar eșia, îl punea iar cu gura la soare, și tot așa făcea... Drumețul nostru nedumerit (se opri și) zise:

— Bună ziua, om bun!

— Mulțumesc dumitale, prietene!

— Da ce faci aici?

— Ia mă trudește de vro două-trei zile să car pocitul acest de soare în bordeiu, ca să am lumină, și nici că-l pot...

— Bre! ce trudă, zise drumețul. N'ai vr'un topor la îndemână?

— Ba am.

— Ie-l de coadă, sparge ici, și soarele va intra singur înăuntru...

Îndată făcu așa, iar lumina soarelui intra în bordeiu.

— Mare minune, om bun, zise gazda; de ce te-ducea Dumnezeu pe la noi... eram să îmbătrânesc, cărând soarele cu oborocul.

piilor esențiale ale regimului nostru monarhic constituțional, starea legală stabilită nu se poate schimba după împrejurări, după interesele particulare cari nu privesc întru nimic viața statului.

Acesta sunt înseși cuvintele defunctului rege, principiile cari alcătuiesc însuși temelul dinastic al monarhiilor constituționale, și care nu îngăduie ca soarta Coroanei să fie lăsată la voia schimbătoare a nimănui.

Acei cari cu dragoste și cu credință au servit pe marele rege întru îndeplinirea glorioasei sale misiuni, respectă cu pietate sinceră, și după moartea lui, înalta concepțiune care i-a dictat hotărârile. Mai presus de orice alte cuvinte ne stăpânește datoria pazei ordinii de Stat și conștiința că România nu are și nu vrea să aibă șef de stat electiv. Cine încearcă prin plebiscit, prin combinațiuni de partide sau prin orice mijloace să desființeze ceea ce, legal și definitiv stabilit, rămâne în afară de orice discuțiune, întreprinde de fapt, oricum ar înfățișa-o, o acțiune contra siguranței Statului, care se va sfârâma înaintea autorității legale.

Să se știe în țară și în afară. (Majoritatea Camerei aplaudă în picioare și îndelung ultimele cuvinte ale declarațiunii primului ministru).

Declarația partidului național-țărănesc.

În numele partidului național-țărănesc dl *Iuliu Maniu* a citit următoarea declarație:

Dle președinte, printr'un comunicat al guvernului se anunță că din ordinul său, un fost subsecretar de stat a fost arestat și trimis în judecata Curții marțiale sub învinuirea că „ar fi încercat să facă pe agentul de transmisiune al celor cari uneltesc schimbarea ordinii constituționale”.

Constatăm că această procedură este neconstituțională, de oarece guvernul nu are dreptul de a aresta pe nimeni, acest drept aparținând numai puterii judecătorești. Constatăm de asemenea, că în loc de a se fi sesizat justiția civilă, singura în drept de a cerceta și judeca, chestiunea a fost dată în cercetarea

unui consiliu de război, în baza unei pretinse stări de asediu, menținută în mod abuziv și contrar spiritului Constituției.

Partidul național-țărănesc, protestând și contra confiscării scrisorilor, pe cari fostul subsecretar de stat le aducea primului ministru și șefilor de partide, constată din nou cu acest prilej că guvernul nu respectă nu numai independența justiției, dar nici una din garanțiile constituționale, dovedind că de fapt trăim sub un regim dictatorial, care primejduiește existența țării.

Procedările ilegale nu tind în realitate la altceva, decât a încerca să întărească această dictatură, pentru a împiedica acțiunea ilegală a partidului național-țărănesc și a permite să se menție și să se desvolte regimul excepțional, practicat de toate guvernele din urmă și combătut numai de partidul național-țărănesc.

Procedarea guvernului, în cazul de față mai are și marele neajuns de a face să se creadă în străinătate că în țara noastră ar fi o stare nesigură, prezentându-ne ca acele mici state, expuse la neconținute comploturi și revoluții.

Din toate punctele de vedere arătate mai sus, întreaga procedură a guvernului, oricare ar fi faptele incriminate, este dăunătoare patriei și partidul național-țărănesc o deploră și o respinge și cere încodată intrarea în legalitate. (Aplauze la opoziție.)

Ce-a mai spus d. Maniu.

„Domnule prim-ministru, sunt de acord cu dv. că sunt anumite chestiuni de care nu trebuie să se atingă nimeni și suntem cei mai departe de a ne atinge de aceste chestiuni, cari privesc însăși existența statului nostru.

Cred, dle prim-ministru, că atunci când ați pus această chestiune, n'ați vrut să dați impresia că se poate găsi cineva în această incintă, în această țară, care să se atingă de marile chestiuni de stat. Imi iau voia să resping acest lucru și să vă asigur pe dv. că nu aveți a vă teme, în această privință, nici dv. și nici nimeni, și nici dușmanii noștri din afară n'au să spere, că se va găsi cineva în neamul românesc care să se atingă de această chestiune.

Ați vorbit că cineva a unelțit în contra statului și rămâne acum ca numai justiția să facă lumină.

Dv. aveți datoria constituțională să dați publicității acest lucru, pentru ca opinia publică a țării să vadă cine unelțește și cine nu. (Aplauze pe băncile opoziției). Să-mi dați voe să vă spun că oricât am căuta să nu vorbim de această chestiune, ea plutește în aer. Dați-mi voe să vă reamintesc cum stau lucrurile.

Prințul Carol a renunțat la succesiune. Nu căutam pentru ce și cum. Ne mulțumim cu faptul că a renunțat. Decedatul și valorosul rege Ferdinand a cerut dela fiul său să revină asupra hotărârii sale. Defunctul rege a fost neconsolat că n'a reușit să obțină cosimțământul fiului său și tot așa și dv. domnule prim-ministru când am avut onoarea să vă vorbesc. N'am motiv să cred că sentimentele dv. de atunci n'au fost sincere.

În numele partidului național-țărănesc, am arătat că este necesar să se facă o încercare oficială. Am cerut ca acest lucru să nu se facă numai de ministrul palatului, ci de către însăși conducerea oficială a statului.

Chestiunea prințului Carol nu era numai o chestiune de familie, ci o chestiune care atinge de aproape în mod hotărâtor țara și am crezut că nu este suficient ca numai ministrul palatului să intervină. Am ținut în primul rând ca acest lucru să fie făcut de primul ministru. Dvoastră ați crezut însă altfel. Va judeca viitorul dacă dv. ați avut dreptate sau eu. Noi credem și am spus-o categoric că partidul liberal de pe atunci nu avea autoritatea politică de a ratifica această chestiune. Credem că n'are autoritate politică, pentru că în afară de partidul dv. toate celelalte partide au contestat legalitatea acelui parlament.

Dar mai este o altă chestiune. În momentul de față țin să vă spun că prințul Carol a declarat în diferite rânduri că nu se prezintă ca pretendent la tron. Refuză să fie considerat ca atare și refuză să se amestece în chestiunile noastre de Stat. A declarat că dacă țara îl va chema, are datoria să se prezinte, și să întrebe dacă trebuie să revină sau nu (intreruperi).

jos de pe horn; dar să cari soarele în casă cu eborocul, să arunci nucile în pod cu țâpoiul și să tragi vaca pe șură la fân, n'am mai gândit!

Apoi drumeful se întoarce acasă și petrecu lângă ai săi, pe cari-i socoti mai cu duh, decât pe cei ce văzuse în călătoria sa.

Ș'am încălecat pe-o șea,
Ș'am spus povestea așa;
Ș'am încălecat pe-o roată,
Ș'am spus-o toată;
Ș'am încălecat pe-o căpșună,
Ș'am spus, oameni buni, o mare minciună!

Ursul păcălit de vulpe.

Era odată o vulpe vicleană, ca toate vulpile. Ea umblase o noapte întreagă după hrană și nu găsisé nicăiri. Făcându-se ziua albă, vulpea iese la marginea drumului și se culcă sub o tufă, gândindu-se ce să mai facă, să poată găsi ceva de mâncare.

Șezând vulpea cu botul întins pe labele de dinainte, îi vine miros de pește. Atunci ea ridică puțin capul și uitându-se la vale, în lungul drumului, zărește venind un car tras de doi boi.

— Bun! gândi vulpea. Iacă hrana ce-o așteptam eu. Și îndată ese de sub tufă și se lungeste în mijlocul drumului, ca și cum ar fi fost moartă.

Carul apropiindu-se de vulpe, țăranul ce mâna boii o vede și crezând că-i moartă cu

adevărat, strigă la boi: Aho! aho! Boii se opresc. Țăranul vine spre vulpe, se uită la ea de aproape și văzându-o că nici nu suflă, zice: Bre! da cum naiba a murit vulpea asta aici?! Tiii!... ce frumoasă cațaveică am să fac nevastă mea din blana istui vulpoi. Zicând așa, apucă vulpea de după cap și trăindu-o până la car, se opinteste ș'o aruncă deasupra peștelui. Apoi strigă la boi: hăis! Joian, cea! Bouréan. Boii pornesc.

Țăranul mergea pe lângă boi și-i tot îndemna să meargă mai iute, s'ajungă degrabă acasă și să iee pielea vulpii.

Însă cum au pornit boii, vulpea a și început cu picioarele a împinge peștele din car, jos. Țăranul mâna, carul scârția, și peștele din car cădea.

După ce hoața de vulpe a aruncat o mulțime de pește pe drum, biniii...șor! sare și ea din car, și cu mare grabă, începu a strânge peștele de pe drum. După ce l-a strâns gramadă, îl ia, îl duce la vizunia sa și începu a mânca, că taaa...re-i mai era foame.

„Toemai când începuse a mânca, iaca vine la dânsa ursul.

— Bună masa, cumătră! Tiii! da ce mai de pește ai! Dă-mi și mie că taaa...re! mi-i poftă!

— Ia mai puneți pofta 'n cuiu, cumătre, că doar nu pentru gustul altuia m'am muncit eu. Dacă ți-i așa de poftă, du-te și-ți moaie

coada 'n baltă ca mine, și-i avea pește să mănânci.

— Invață-mă, te rog, cumătră, că eu nu știu cum se prinde peștele.

Atunci vulpea rânji dinții și zise: Alei, cumătre! da nu știi că nevoia te duce pe unde nu ți-i voia și te învață ce nici gândești. Ascultă cumătre: vrei să mănânci pește? — Du-te desară la băltoaga cea din marginea pădurii, vără-ți coada în apă și stăi pe loc, fără să te miști, până despre ziuă: atunci smuncește vartos spre mal și ai să scoți o mulțime de pește poate îndoit și 'ntreit de cât am scos eu.

Ursul ne mai zicând nici o vorbă, aleargă 'n fuga mare la băltoaga din marginea pădurii și-și vără 'n apă toată coada!...

În acea noapte începu-se a bate un vânt rece, de îngheța limba 'n gură și chiar cenușa de sub foc. Îngheață zdravăn și apa din băltoagă, și prinde coada ursului ca într'un clește. Dela o vreme, ursul ne mai putând de durerea cozii și de frig, smuncește odată din toată puterea. Și sârmanul urs! în loc să scoată pește, rămâne făr' de coadă!

Începe el acum a mornăi cumplit ș'a sări în sus de durere. Și 'nciudat pe vulpe că l-a amăgit, se duce ș'o ucidă în bătae. Dar șireata de vulpe știe cum să se ferească de mânia ursului. Ea eșise din vizunie și se vărăse în scorbura unui copac din apropiere; și când văzu pe urs că vine făr' de coadă, începu a striga:

Cred cā nu e în interesul țării sā se discute această chestiune. Dar mai cred cā lucrurile pe cari le-ai hotărît dv. pot sā fie discutate, cāci aceasta este rațiunea de Stat și rațiunea de Stat e suverană. Țara poate discuta orice chestiune care o interesează. Vreau sā discutăm dacā e cazul sau nu, cā țara sā cearā revenirea prințului Carol asupra hotărîrii sale de abdicare.

Când partidul nostru va crede cā e în interesul națiunii sā discute această chestiune, o va discuta. Noi vom hotărî și cred cā nici o inimă românească nu va fi nemulțumită când națiunea va hotărî ce vrea. Incontestabil, domnule prim-ministru, cā țara noastră trece de cātva timp printr'o criză grea. Dacā situația este grea, rāspunderea e a dv., cāci dv. dețineți de 8 ani puterea. Țara nu se poate îndrepta decāt prin intrarea în legalitate. (Aplauze la național-tărăniști).

Eu cred cā toate problemele mari ale națiunii, toate problemele vitale ale țării, vor trebui sā fie rezolvate prin Corpuri legiuitoare legal alese. Cred și azi cā atunci, cā datoria dv. este sā intrați în primul rând în legalitate prin înfăptuirea unor alegeri libere. Datoria dv. în situația de azi nu este alta decāt a părăsi aceste bănci.

Răspunsul d-lui Brătianu

D. Ionel Brătianu a spus, precum arată ziarul „Dimineața” din 29 Oct., cā regretă cā nu poate rāspunde d-lui Maniu decāt cu un surās. Ne aflăm în fața unei chestiuni care atinge unul din temeiurile cele mai importante ale instituțiilor țării. D. Maniu a declarat cā nu e în interesul țării sā se discute chestiunea, dar a adăugat cā atunci când ea va fi în interesul partidului său, o va discuta. Aceasta este cauza pentru care nu putem realiza un acord cel puțin pe chestiunile mari. Noi vedem chestiunile prin interesul general; ei prin interes de partid. (Proteste la național-tărăniști).

Partidele cari nu se așează pe temeiul intereselor generale, nu pot fi partide de guvernământ, oricare ar fi împrejurările. Este minunat talentul oratorului care m'a precedat. D. Maniu are talentul de a expune astfel lucrurile, încāt chiar cei cari le cunosc, auzindu-le expuse de d-sa, nu le mai recunosc. (Ilaritate la majoritate).

D. Brătianu restabilește cele petrecute la consiliul de coroană. E drept cā regele Ferdinand a vorbit de o revenire, dar încercarea era cu condițiuni.

Numai cu astfel de condițiuni putea el sā fie domnitor. Dar acela n'a îndeplinit condițiunile. Și dacā le îndeplinea, nu se mai producea sbuciumul regelui și al familiei regale, cā și al țării.

— Hei cumătre! Dar țau mncat peștii cōada, ori ai fost prea lacom și ai vrut sā nu mai rămāie pești în baltā?

Ursul auzind cā încā-l mai ia și în rās includează și mai tare și se repede iute spre copac; dar gura scorbirii fiind strāmtă, ursul putea sā încapă înăuntru. Atunci el caută creangă cu cārlig și începe a cotrobāi prin scorbura, cā sā scoatā vulpea afarā și sā-i leie de cheltuială... Dar când apuca ursul de piciorul vulpii, ea strigă: „Trage nātărăule! Mie nu-mi pasă, cā tragi de copac... Iar când vinea cārligul de copac, ea striga: „Valeu cumătre! Nu trage, cā-mi rupi piciorul!”

În zadar s'a năcăjit ursul, de-i curgeau sudorile, cā tot n'a putut scoate vulpea din scorbura copacului.

Și iacā așa a rāmas ursul pncălit de vulpe!

I. Creangă.

Partea morală s'a rezolvat cu acordul partidelor, partea legală s'a rezolvat conform prevederilor constituției, și celei noi și celei vechi. S'a declarat de către d. Maniu cā prințului Carol nu este pretendent, dar cā poporul ar trebui sā se pronunțe asupra chestiunii. Țara este suverană de a-și exprima voința sa conform prescripțiilor constituției.

Chestiunea dinastiei este rezolvată formal de către constituție — care trebuie sā fie respectată, pentru cā datoria guvernului este de a face sā fie respectată. Or, în timpul regentet constituția nu se poate modifica. Deci a vorbi despre modificarea chestiunii care se discută, este a fi un vizionar sau un revoluționar primejdios. Cāci laturea legală a chestiunii este închisă.

Deci, care e soluția? Nu rămāne decāt calea revoluționară. Legal chestiunea nu se poate modifica până la majoratul regelui Mihai. Chestiunea în sine e foarte simplă. Dar e greu sā chibzuești cum trebuie sā fie rezolvate marile chestiuni de stat. când ești preocupat de interese de partid (protestări la național-tărăniști).

D. Maniu vrea cā țara sā fie guvernată de d-sa și de prietini săi. Ne contestă nouă autoritatea morală de a governa. Noi stăm aci aduși de încrederea marelui rege dispărut, și menținuți de încrederea națiunii, iar cele petrecute azi aci, ne arată cā este o datorie pentru noi de a sta mai departe și de a realiza opera de consolidare a țării. Noi ne vom îndeplini această datorie. (Aplauze la majoritate).

*

După d. Brătianu s'a ridicat la cuvânt d. Papacostea, singurul deputat pe care îl au averescanii și a cetit și dsa o declarație în numele partidului său. Lui Papacostea i-a rāspuns d. ministru Duca, făcându-l harcea-parcea, cāci i-a aruncat în față declarațiile de mai demult ale d-lui Averescu, de când era prim-ministru, când spunea cā nu îngăduie nici o schimbare în ceea ce s'au făcut în Ianuarie 1927.

Cetatea de Baltă.

Adunarea partidului național-tărănesc din Târnava Mică.

Duminecā, în 30 Octombrie a c. a avut loc în frunțașă comună Cetatea de Baltă adunarea partidului național-tărănesc din județul Târnava Mică, în vederea alegerii delegațiilor pentru congresul general al partidului dela Alba-Iulia, din 20 Noembrie acest an.

Bravii romāni din cetatea lui Petru Rareș și-au arătat dragostea față de conducătorii lor vechi și încercați, întimpinându-i la podul de peste Târnava cu cālăreți, steaguri, cununi și buchete de flori. Țăranul frunțaș Vasile Tătar a rosiit o cuvântare de bun sosit, la care a rāspuns președintele Dr. Victor Macaveiu.

În comună, la locul adunării, o nouă întimpinare cu cāntece și flori. La cuvântarea sateanului Vasile Vasiiu a rāspuns dl. deputat Dr. Ioan Coltor.

Adunarea s'a ținut înaintea alor vreo două mii de oameni, veniți mai ales din comunele învecinate (Veseuș, Boian, Sântă Marie, Feisa, Căpālna, Blăjel și altele).

Pe tribuna frumos împodobită au luat loc frunțașii veniți din cele trei orașe ale județului: Blaj, D. Sānmărtin și Dumbrăveni precum și un frumos număr de preoți dela sate.

Președintele organizației județene dl. canonic Dr. Victor Macaveiu a deschis la orele 11 adunarea, mulțumind celor din Cetatea de Baltă pentru frumoasa primire, iar mulțimei care era de față, pentru dragostea cu care au

alergat în număr atât de mare la cuvântul conducătorilor.

Dl. avocat Dr. Zaharie Boild a citit raportul general al comitetului județan, despre munca făcută în decurs de un an de zile.

A luat cuvântul apoi dl. deputat Dr. Ioan Coltor, care după ce a mulțumit pentru rezultatul frumos din timpul alegerilor și a amintit purtarea bravă a celor din Tăuni, Roșia, Ohaba, Șoroștin, Bucerdea și alte sate. A spus cā lupta se va duce mai departe până atunci până când va fi doborâtă cārmuirea care se razimă pe nedreptăți, hoții, fărādelegi și minciuni. A arătat luptele și jertfele celui suflet de apostol care e dl. Maniu. Vorbind despre congresul dela Alba-Iulia a spus, cā nu e vorba sā se strice ce s'a hotărît în 1918, ci va fi vorba sā se stărpească nelegiuirile și sā plece dela cārmă guvernul fărādelegilor. La sfârșitul vorbirii poporul a strigat: Mergem la Alba-Iulia cuștoții și de-ar trebui sā mergem pe jos și flămānzi.

Dl. senator Dr. Romul Boild a amintit luptele naționale duse de 20 de ani în județul Târnava Mică. A spus, cā aceia cari țin soartea țării în mână lor n'au suflet curat românesc, cāci de ar avea, n'ar fi adus țara la sapă de lemn. Ei au spus cā vreau sā facă sā inflorească țafa „prin noi înșine”, dar din această vorbă s'a ales „prin voi pentru noi”. Vorbind de sărăcia ce-au adus-o liberalii pe capul nostru, s'a strigat din adunare: „Așa-i, până vindem patru vite, una o mncăm”. La Alba-Iulia se va striga sā se audă sus și tare, cā hoții de voturi și blăstāmații cari s'au pus cu puterea și se țin cu baioneta în frunța țării, fărā voia poporului, și cari de 8—9 ani ne tot sug, sā se care, sā se curățe odată dela putere.

Dl. profesor Albu a arătat cum se fură banul statului și cum liberalii sub binele țării înțeleg binele lor și al partizanilor lor.

Dl. avocat Dr. Ilarie Holom a arătat sărăcia în care trăește poporul din Vechiul Regat. Un glas din adunare a strigat: „Așa vreu Brătenii sā ne facă și pe noi”. — Vrem sā se isprăvească odată cu rușinea care-i pe capul nostru. Vrem dreptate și mulțumire și în lupta noastră pentru dreptate nu e putere omenească care sā ne oprească. Glasul nostru ni-l vom spune la Alba-Iulia și precum în 1 Dec. 1918 am făcut azolo unirea, așa vom face în 20 Noem. 1927 sā încetere felul ticălos de cārmuire.

Părintele Borsa din Chesler a arătat ce dreptate se face la conferințele administrative ale cārmuirii. Celor din Tăuni, la Valea Lungă când au cerut sā fie lăsați să-și taie lemne să-și facă un pod în sat, li-s'a spus, să-și facă podul din pari, pentru cā cu pari au așteptat la alegeri pe liberali.

În urmă, dl. avocat Dr. Ioan Bianu a spus cā este un singur drum cā sā se îndrepte lucrurile din țara aceasta mare și bogată dar nefericită, pentru cā e rāu cārmuită, drumul pe care l-a ales dl. Maniu, drumul către Alba-Iulia. La 20 Noem. sā ne vedem cu bine la Alba-Iulia.

Părintele Iosif Bucur a adus mulțumită conducătorilor comitetului județan pentru munca depusă, iar păr. Boariu cetește hotărârea (moțiunea) pe care o ia congresul. Se exprimă neclintită încredere în președintele partidului dl. Iuliu Maniu, cāruia i-se trimite și o telegramă de mulțumită, și se arată bucuria pentru convocarea congresului partidului la Alba-Iulia. Sā aleg apoi cei 24 delegați (membrii comitetului județan) pentru congres și se hotărârește cā fiind județul Târnava mică mārghinaș cu județul Alba, organizațiile comunale din plasa Blaj sā iee parte în întregime, cele din plasa Hususău cu câte 20, cele din plasa Sānmărtin cu câte 10, iar cel din plasele Bahnea și Iernut cu câte 5 reprezentanți.

Adunarea s'a gătat la orele două după amiazi.

După o masă frățească luată în casele Doamnei Migia, mulțimea care a luat parte la congres s'a despărțit deolaltă cu vorbele: *Să ne vedem cu bine la Alba-Iulia în ziua de 20 Noembrie.* Cor.

Președintele Greciei era să fie ucis.

Duminecă în 30 Octomvrie la Atena, în capitala Greciei, era o mare adunare de primari. Conduriottis, președintele țării, încă se afla acolo. Când să iasă dela această adunare, un tinăr a tras cu revolverul asupra automobilului în care se urcase președintele. Glonte a spart geamul mașinii și l-a rănit pe Conduriottis în frunte. Rana n-a fost grea. Cu toate acestea președintele a fost dus la un spital și cercetat de doctori. Tinărul a fost numai decât arestat și s'a constatat că-l cheamă Zafiris Gussios și e chelner din Larissa. El este o unealtă a comuniștilor bolșevici. În clipa când a răsunat inpușcătura Zafiris era să fie ucis de grecii cari se aflau prin apropiere. A fost însă apărat de poliție și dus la temniță.

Un mare vapor italian, cufundat.

Groznicia clipitelor din urmă. — Oameni mai răi decât animalele. — Căpitanul vaporului a murit cu moarte de martir. — Câte sute de oameni s'au înecat.

Zilele trecute telegrame lungi au vestit, că vaporul italian „Principesa Mafalda”, pe care se aflau 1198 călători, s'a cufundat în mare. Vaporul se apropia toamai de țărmurii Braziliei, când, din nebagare de seamă, s'a ciocnit de o stâncă de pe fundul mării, care nu se vedea deasupra apei, și în mai puțin de o oră s'a cufundat.

Vapôrul „Principesa Mafalda” a fost unul dintre cele mai frumoase vapoare comerciale italiene. Avea o lungime de 150 metri, lățime de 17 metri și mergea cu o înălțime de 18 mile la oră.

Ceeace spun marile gazete englezești despre această cufundare, este deadreptul ingrozitor.

În clipita ciocnirii, căpitanul vaporului a suflat din cornul său, iar marinarii au slobozit luntrile și verigile de scăpare. Când însă a auzit lumea călătoare despre nonorocire, a început a se bate cu cuțitele după câte un loc de scăpare. Când au văzut matrozii ceeace se întâmplă, au început să-i puște cu nemiluita pe ceice se imbulzeau peste capetelor bătrânilor, femeilor și copiilor. Iar văzând că nici așa nu-i pot opri, i-au incuiat într'un salon. Când au văzut și matrozii că nu mai este scăpare, au început să se imbulzească și ei, așa că a fost o groznicie ne mai pomenită. *Interesant e că între călătorii vaporului se aflau și 36 băndăteni.*

Numai decât vaporul a început să cheme într'ajutor celelalte vapoare din largul mării, folosindu-se de telegrafia fără fir. Mai întâi a ajuns la fața locului vaporul englezesc „Avalon”. Căpitanul vaporului primejdut, îndatăce a suflat în corn, a dat poruncă, să se adune toți călătorii pe coperișul (bordul) vaporului. Atunci bărbații cei mai puternici dintre călători și-au scos revolverele și bricegile din buzunare, și au început a se lupta după luntrile și verigile de scăpare. Pe ceice le stăteau în cale i-au inpușcat ori impuns. Fe-

meile își rupeau lanțurile de aur și de pietri scumpe de pe grumaze și le imbiau matrozilor, numai ca să le scape. Matrozii nu puteau ținea ordinea decât cu arma. Căpitanul vaporului, un italian cu numele Gugli, s'a purtat minunat până la cufundarea vaporului. El a rămas la postul său de strajă, până și-a aflat mormântul în valuri. Interesant e că așa a fost de curajos, încât a poruncit muzicanților de pe vapor să cânte imnul italian în clipita primejdiei. Și vaporul s'a cufundat în melodia frumoasă a imnului italian.

Interesant e că pe vapor se afla și un ofițer de poliție italian, care a dus cu sine 64 milioane lire italiene în Buenos-Ayres, ca să le schimbe. S'a scufundat în valuri cu milioane cu tot.

Un ziar din Londra aduce știrea, că Gugli, căpitanul vaporului, s'a cufundat, pe baze cu cuvintele: „Trăiască Italia”. Au mai perit în valuri 14 ofițeri, 118 călători sirieni, 50 spanioli, 38 iugoslavi, 2 austrieci, un ungar, un șviterian, un argentinian și un uruguaian. Toți aceștia călătoriau pe clasa III. Că cine s'a prăpădit dintre călătorii de clasa I. și II., încă nu se știe. Pe vapor se mai afla marfă în valoare de 50 milioane lire italiene.

Baciu Papiu pensionat.

Cine dintre credincioșii bisericii unite să nu fi auzit ceva despre vestitul cântăreț al Blajului, despre profesorul de cant Aron Papiu, sau după cum îi zice toată lumea: Baciu Papiu?

De cincizeci de ani Baciu Papiu, zi de zi, mergea la ore și le cânta elevilor noștri glasurile, pricesnele, troparele și condacele, iar când era bine dispus le mai cânta și câte un irmos de le dădeau lacrimile din ochi. De cincizeci de ani pereții vechilor noastre școli au răsunat de preafrumoasa și melodioasa voce a acestui măiestru între măiestri, a acestui cântăreț între cântăreți, a acestui vrednic urmaș al lui Begnescu și Ionaș.

Dar dela o vreme incoace picioarele au început a i-se slăbi, ochii a i-se strica, pentru că povara celor 76 de ani apasă greu pe umerii oricui. Și apoi o lege spune că nimenea nu mai poate fi funcționar la noi în țară, dacă a plinit 65 de ani. Astfel și Baciu Papiu a trebuit să treacă în șirul pensionarilor.

Cea din urmă zi de școală i-a fost ziua de Luni, 31 Octomvrie. A mers la ore și a dat cele din urmă note bune elevilor, apoi, cu lacrimi în ochi, a părăsit pereții și a coborât treptii pe cari de cincizeci de ani într'una i-a suit.

Colegii săi însă, profesorii liceului de băieți, au ținut să dea, încă în aceeași seară, un banchet în cinstea Baciului Papiu, la care au invitat pe toți directorii în a căror școală Baciul a propus cândva. Surprins de această atențiune a colegilor săi, Baciul a venit cu lacrimi în ochi la masa draguță și; — după ce directorul Augustin Caliani dela liceul de băieți a arătat, într'o frumoasă și binesimțită vorbire, vredniciile Baciului, iară sărbătoritul a răspuns adânc mișcat, — s'a înjghebat o petrecere draguță, la care Baciul a ținut să cânte nu numai frumoase irmoase bisericesti, ci și câteva cântări bătrânești, ca: „Veacuri triste”, „Cât trăiești să nu iubești”, „Din Siret și până-n Prut”, și altele cari de cari mai frumoase.

Baciule dragă, să ne mai trăiești cu bine, la mulți ani, iar dacă deacuma nu-ți mai este dat să înviezi pe elevii Blajului cu cântările DTale frumoase, să ne delectezi pe noi cu irmoasele și pricesnele DTale cele frumoase în catedrala aceea, unde de atâtea ori ai ridicat inimile credincioșilor la Dumnezeu!

Un fost coleg.

Patru copii arși de vii. Într'un sat lângă Dresda (Germania) a ars un șopron, în care se jucau mai mulți copii. Sub dărâmturi s'au găsit patru copii arși de vii.

Institutul Recunoștinții, adică noua clădire a școlilor de fete din Blaj, s'a deschis în ziua de 1 Noembrie 1927, mutându-se acolo și clasele și internatele Liceului de fete și Școlii Normale de fete. În aceeași zi de 1 Nov. s'a făcut deschiderea oficială și începerea cursurilor la amândouă școlile. Conducerea internatului o au Maicele din Congregația de călugărițe, dela Obreja. Și pe aceasta cale se aduce la cunoștința părinților, că Institutul Recunoștințe este în stare a primi toate elevele cari au cerut primirea la timpul său.

Șase copii omorâți de o bombă. În ziua de 21 Octomvrie s'a întâmplat o groznică nenorocire în orașul Strumica din Iugoslavia. Niște copii au găsit o bombă și au lovit-o cu pietri. Bomba a explodat și omorât pe loc pe 3 copii, pe alții 2 i-a rănit greu, așa că au murit pe drumul spre spital, iar al șaselea a murit la două zile.

Remușcările conștiinței l-au înebunit. Săteanul Gh. Hrișcă din jud. Bacău a omorât pe un prieten de al său. A fost arestat, dat în judecată, iar curtea cu jurați era să-l judece. De când a omorât însă Gh. Hrișcă a început să aibă groznică remușcări de conștiință. Zi și noapte nenorocitul plângea și avea vedenii groznice. După câteva săptămâni a înebunit. L-au dus la casa de nebuni Socola din Iași, unde a murit între cele mai groznică chinuri.

Cât e de mare Bucureștii. Orașul București, capitala țării noastre, are, după măsurarea cea mai nouă, o întindere de 7150 hectare.

Teatralistă, care se face călugăriță. A făcut mare valvătăie faptul că vestita teatralistă Mis La Barre s'a făcut călugăriță, intrând în mănăstirea carmelitanelor. Dar cine a cunoscut viața acestei teatraliste, nu s'a mirat de loc de faptul acesta, pentru că Miss La Barre de cinci ani n'a mai pășit pe bină fără un brâu de ghimpi pe trup, și n'a rămas nici când fără să asculte zilnic sfânta liturgie.

Văduvele trăiesc mai puțin decât fetele bătrâne. Un învățat din Anglia a făcut studii regulate despre vârsta femeilor. El spune, că femeile măritate, trecute de 37 ani, sunt foarte tari și trăiesc mai mult. A constatat, că fetele bătrâne trăesc cu mult mai puțin decât văduvele.

Târguri noi. Ministerul agriculturii a dat autorizații pentru funcționarea următoarelor târguri: La Blaj (jud. Târnava mare) al 4-lea târg anual, între 25—28 Sept.; la Bălcești (Vâlcea) târg anual, ce va ține 4 zile, începând din ziua Sf. Treimi și un târg la Sf. Maria (15 August); la Mărculești (Sorocea) târg săptămânal în fiecare Miercuri; în com. Dara (Roman) târg anual între 19—23 Mai și un alt târg lunar; în com. Humele (Argeș) al 4-lea târg anual.

la 29 August; în com. Colți (Arges) 4 târguri anuale la 25 Martie, 20 Iulie, 26 Oct. și 8 Noembrie.

Pentru târgurile din com. Cernei (Arad) s'au adus următoarele modificări: târgurile ce se țineau Sâmbăta și Duminica s'au hotărât să se țină în fiecare Joi și Vineri, în săptămânile următoare: Floriilor, Sf. Petru și Pavel și la Sf. Dumitru. Tot în aceea comună va fi târg, în fiecare Joi și Vineri, după 1 Ianuarie.

O capelă tristă. În catedrala ortodoxă din St. Petersburg, fosta capitală a Rusiei, s'a deschis o capelă, în care s'a însemnat pe o tablă de marmură numărul oamenilor omoriți de bolșevici. Iată ce spune tabla aceasta îngrozitoare, din capela cea tristă: Până acum au fost omoriți: membrii familiei țarului, 31 episcopi, 80,000 funcționari, 65,900 nobili (aristocrați) ruși de pe vremea țarului, 36,000 ofițeri, 268,000 soldați, 200,000 muncitori, 890,000 țărani, 50,000 oameni învățați și 1500 preoți.

Gazetă care se poate mânca. Din Ohio, Statele Unite ale Americii de Nord, vine știrea abia de crezut, că un mare proprietar de gazetă a înființat o gazetă, care, după citire, se poate și mânca. Bagseamă hârtia aceasta se pregătește din ceva aluat de tăietei foarte fin, subțire și bine uscat, care apoi se poate mânca. Pentru că culoarea tiparului și nu strice, a găsit un fel de culoare care nu e stricătoare sănătății, așa că cetitorii, după ce au sfârșit cu cetitul, mănâncă întreagă gazeta.

Nu știm când va sosi hârtia aceea și pe la noi, dar atunci cu siguranță că n'om mai avea atâția restanțieri la gazetă, mai cu seamă că nici noi n'am trimite gazeta — mănecare, decât celui ce ne plătește abonamentul înainte.

Fost deputat — hoț. Înainte cu doi ani, întreg Maramureșul aștepta înfrigurat ce se va alege din procesul care curgea împotriva dlui Ilie Mosolygó, care a furat dela cooperativă preț de cam un milion lei. Ce să se alege! A căzut guvernul dlui Brătianu, dl Mosolygó era averescan și s'a făcut deputat.

Dar a dat Dumnezeu de au căzut dela putere și averescanii, iar Centrala cooperativelor a cerut judecarea dlui Mosolygó. Dar dl Mosolygó a fost bătut de Dumnezeu cu o boală grea, care-l ține legat de pat. Judecătoria însă nu l-a lăsat nejudecat. Judecătorul a mers la patul dlui Mosolygó și, după ce acesta și-a recunoscut păcatul, l-a pedepsit la trei ani temniță și despăgubire de 896.000 lei.

Dl Mosolygó a recurat, în nădejdea că până la noua dezbateră iară apucă la guvern Partidul averescan.

Ofițer și soldați păcătoși. Anul trecut un croitor din Cluj s'a dus cu nevastă-sa la hangarele din Somesșat, ca să vadă aeroplan. Mirându-se mult de aeroplanele cele multe au scăpat autobuzul care mergea la Cluj și astfel au trebuit să doarmă la un servitor de lângă hangare. Auzind despre aceasta sublocotenentul Grigore Ioanovici și sergent-majorii Grigorescu și Petrilan, s'au dus la casa unde știau că se află acești soți de căsătorie, și pe doamna au furat-o și apoi au necinstit-o pe rând, mai de multeori după o altă.

Făcând arătare la tribunalul militar, acesta i-a pedepsit, pe sublocotenentul Grigore Ioanovici și pe sergent-majorul Grigorescu la un an temniță, iar pe sergent-majorul Petrilan la un an și jumătate, și îndată după citirea judecății i-a și închis.

Prieteni hoțomanului Niculiță, pedepsiți. Cine să nu-și mai aducă aminte de testitul hoțoman Niculiță, despre care scris-

sem și noi mai de multeori la gazetă. El a fost omorât, dar prietini lui n-au scăpat de pedeapsa pământescă, pentru că tribunalul din Miercurea Ciucului i-a pedepsit după cum urmează: Pe Spiridon Tarța, locuitor din Bucovina, în vârstă de 28 ani, la 8 ani temniță; pe Constantin Leon și Chiriță Ioan la câte 4 ani pe Theodor Dumitru la 4 ani și jumătate, pe Ștefan Codrea la 4 ani, iar pe Ioan Statulea la 5 luni. Pe Nicolae Antal l-a achitat și l-a dat drumul din temniță.

Taurul și trenul. O mașină de cale ferată a plecat în ziua de 27 Oct. din stația Independenței dela Galați. Intre stațiile Independența și Șerbești un taur venea, ca turbat, față în față cu mașina. Zădarnic s'a opintit taurul, mașina a fost mai puternică decât el, și taurul a fost doborât și a căzut sub mașină. Dar mașina s'a răsturnat în șant, iar mecanicul Dobor Clement a căzut sub mașină și a murit. Calea ferată s'a stricat pe o întindere de 30 metri, iar trenurile au întârziat toate.

O omorât pe tatăl său. Tânărul Ieremia Procopof din comuna Șoldănești, jud. Orhei, era cam beutor și umbla prea mult noaptea. Tatăl său l-a certat pentru aceasta. Atunci tânărul a luat toporul și l-a lovit în cap, omorându-l pe tatăl său. Ceilalți copii au strigat după ajutor, așa că oamenii din sat i-au prins pe ucigaș și erau să-l omoare, dacă nu-l scăpau din mâna lor jandarmii sosiți la vreme.

Mai rar așa o păcală.

În vară gazetele dela București, în frunte cu ziarul ortodoxiei românești „Universul” aducea știrea, că la București s'au întors la ortodoxie nu mai puțin de 89 turci. A fost o mare sărbătoare la București atunci. Insuș patriarhul României a ținut să-i boteze pe cei 89 de turci. Ziarul „Universul” a adus până și fotografia botezului.

Auzind însă zările turcești despre aceasta, au început a scrie împotriva României, care cucerește cu sila pe turci și-i face apoi ortodocși. Până și ministrul Turciei la București s'a interesat de cauză, și a întrebat pe ministrul nostru de externe despre acest lucru. Ministrul nostru de externe, la rândul său, a făcut întrebarea la ministrul de culte, acesta la patriarhie, iar patriarhia la parohia aceea din București.

După lungi cercetări iată ce iasă la iveală: un paroh ortodox din București a aflat 89 țigani lăeși nebotezați. Când să-i boteze și-a zis: ei bine, acești țigani trec la ortodoxie, dar de unde? Și atunci s'a hotărât să spună despre ei că au fost mahomedani. Apoi a făcut mare târâbol, însuș patriarhul României a venit și i-a botezat, femeile ortodoxe li-s'au făcut nănașe, iar gazetele au dat fotografii și articoli kilometrici. Bieții lăeși s'au încreștinat însă nu de dragul botezului, nici al ortodoxiei, ci ca să capete niște hăinuțe și câteva daruri dela nănașe. Iar parohul a făcut târâbolul, ca să capete un brâu roșu.

Ministrul Turciei a rămas mulțumit de cele spuse de ministrul nostru de externe, iară biserica ortodoxă română a câștigat 89 credincioși mai mult, iar lumea întreagă s'a îmbogățit cu câteva fotografii, cari arată cum se botează la București mahomedanii.

RECLAMA

este sufletul comerțului

Sătenii și cooperativele.

Folosul mare ce se poate trage din cooperative, azi încep să-l priceapă tot mai mult și oamenii de pe sate. Văd cu toții, că marfa bună și ieftină azi numai prin cooperative se poate cumpăra și tot prin cooperative pot sătenii să-și vândă bine și cu preț roadele pe cari le au din belșug.

Ca o dovadă despre felul cum înțeleg sătenii să fie o cooperativă, este comuna Tăuni din județul Târnava Mică. În aceasta comună, mai înainte cu vre-o patru ani, la stăruința câtorva domni dela Blaj, s'a înființat o cooperativă, cu numele Tăuneana. La aceasta cooperativă s'au înscris toți sătenii din Tăuni. Au pus cu toții bani, până și-au adunat un capital frumuseț. Cu acești bani au cumpărat tot felul de marfă de care aveau trebuință. În chipul acesta toți puteau să cumpere marfa trebuincioasă de acasă, așa că nu erau siliți să umble după marfă de parte pe la orașe.

Conducătorii acestei cooperative sunt numai săteni. Președinte e săteanul Traian Șurtea. Și în curs de patru ani, acești săteni și-au condus cooperativa cu atâta pricepere, încât a ajuns la avere frumoasă, din care cu multă dragoste, vreau să ajute și pe alții ca să-și poată face cooperativă.

În 20 Oct. 1927 au ținut cu toții sfat și au hotărât ca din averea cooperativei lor să dea suma de 700 Lei, premiu pentru trei inși dintre ascultătorii cursului de cantori din Blaj, cari la examenul din Decembrie anul curent vor răspunde mai bine despre cooperative.

În 25 Oct. anul curent, președintele cooperativei din Tăuni, Traian Șurtea a și venit la Blaj și a plătit Direcțiunii Cursului de cantori suma de 700 Lei, înaintând și o scrisoare prin care dovedesc hotărârea ce au luat-o.

Scrisoarea e următoarea:

„În consiliul de administrație din 20 Oct. 1927, după terminarea inspecției, făcută de Domnul Controlor Mărcuș și la îndemnul Domniei Sale, am hotărât ca din fondul de propagandă cooperatistă să dăm trei premii ascultătorilor dela cursul de cantori din Blaj și anume un premiu de 350 Lei, altul de 200 Lei și al treilea de 150 Lei, cari se vor da la trei inși cari la examenul din Economie vor răspunde mai bine la următoarele teme: 1) Rolul cooperativei la sate; 2) Ce înseamnă cooperativa la sate și 3) Ce foloase pot avea sătenii din cooperativa la sate.

Piindcă noi conducătorii cooperativei Tăuneana suntem toți economi și nu ne îngăduie vremea să mergem prin satele vecine și să răspândim ideile cooperatiste între săteni, am crezut de cuviință să indemnăm pe cei 70—80 ascultători dela cursul de cantori, să

răspândească în celea 70—80 sate ale lor ideile și folosul cooperativelor la sate“.

Cu deosebită stimă

T. Șurtea
președinte.

Nu putem decât să laudăm fapta Taunenilor și dorim ca îndemnul lor să fie ascultat de toți. Iar între ascultătorii Cursului de cantori să fie o adevărată întrecere pentru a învăța și a înfăptui cooperativele prin satele în cari merg.

No. 1638/1926

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 1557 1926 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantei »Banca Economică S. A.« repr. prin avocatul Dr. George Benedek pentru incasarea creanței de 38000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Noemvrie 1927 orele 3 p. m. la fața locului încom. Șoroștin. No. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume; Coșer, vacă, cară, fân și alte în valoare de 23000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 11 Octomvrie 1927.

(401) 1—1

NICOLAE BACIU.

Cooperativa

„AJUTORUL“

Blaj

Ajută pe membrii ei și chiar și pe cei ce nu sunt membri prin aceea că vinde mărfurile cu prețul cel mai scăzut.

Tot odată aducem la cunoștință Onor. clientelă că ne-au sosit mari transporturi de mărfuri coloniale: cafele, orezuri, sardine, făină de Bănat, ciorăpărie și alte diferite mărfuri.

Căutăm un ucenic din familie bună spre imediată angajare.

Serviciu prompt!

În centrul Comunei Beșineu jud. Târnava Mică, dau loc pentru

casă și grădină

aceluia care ar dori să facă prăvălie și cârciumă. Ofertele se primesc la TEODOR MUNTEAN din Beșineu. (402) 1—1

O bransă care până acum nu a fost în Blaj

Iosif Székely

măestru văpsitor, lustruitor de trăsuri și tapișier. Se află în Blaj, strada Prințul Carol Nr. 145.

Prețuri moderate.

Rog Onoratul public de binevoitorul sprijin.

(356) 3—?

Aviz

Aviz

Banca generală de credit

din Diciosânmărtin

Afiliațiunea Băncii Marmorosch Blank & Co. S. A.
din București

Capital: Lei 5,000.000.—
Rezerve: Lei 2,000.000.—

Nrul telefonic: 11
Telegrame: Credit

Infinează la 1 Noemvrie a. c.

O sucursală în Blaj

Str. Regina Maria Nr. 215 (casa Dlui Aron Ciungan).

Banca se ocupă cu toate afacerile bancare și anume: **PRIMEȘTE DEPUNERI** pe lângă dobânzi convenite, **PLĂTEȘTE CECURI** americane, **FACE REMITERI** pe toate piețele indigene și străine, **DĂ IMPRUMUTURI, ACREDITIVE** etc.

(398) 2 3

Central University Library Cluj

Pluguri de fier sistem „Eberhardt“
fiară de pluguri schimbătoare
sobe de gătit din tuci și din tinichea
burlane, leruri și ușițe
hârlețe, lopeți și furci
săcuri pe garanță, târnăcoape
oale de tuci și din tinichea smălțuite de I. calit.
manufacturi: bumbac, arniciuri de cusut,
țesături și giolgiu
perii de cânepă I. calitate
talpă, căpută și ghete

Toate acestea și alte mărfuri se află cu prețuri reduse la

M. SIMONIS
prăvălie de fier, sticlă, piele, manufactură și coloniale
Valea lungă (Hususău)

3—3 (394)